

Kleur jij de toekomst samen met ons in?

 Het Nieuwe Normaal

Bouwstenen voor Sociaal

Rutger Buch

Oktober 2025

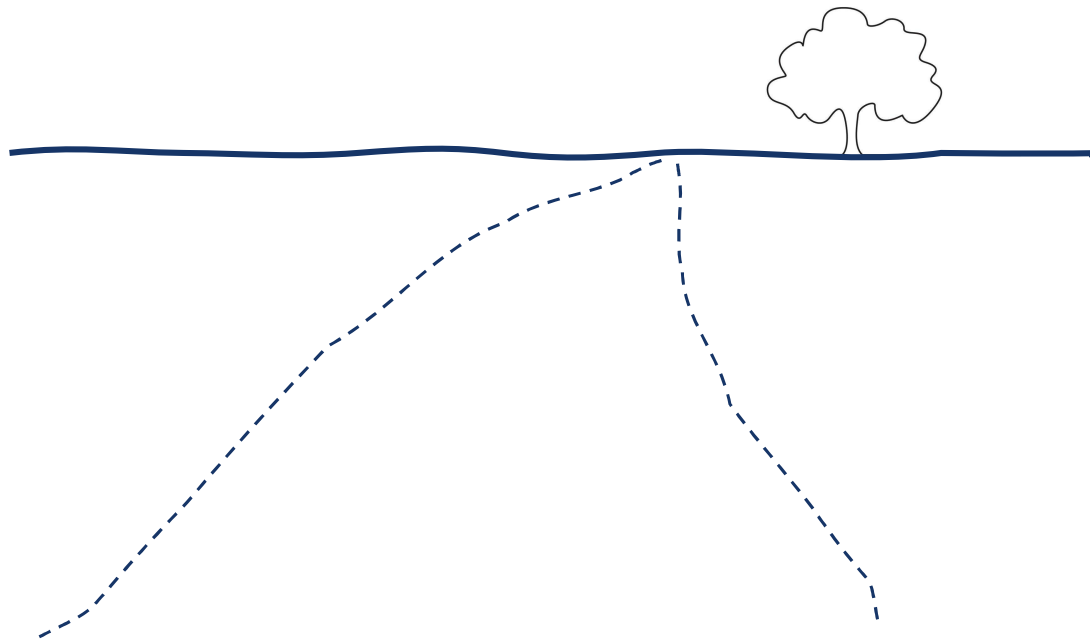
Foto: Programmaraad Het Nieuwe Normaal

Gesprekslijn

- Het initiatief voor het programma Samen versnellen naar Het Nieuwe Normaal
- Ons toekomstperspectief
- Samen het perspectief inkleuren?
- Maar eerst:

'Toekomstperspectief'

Wat zou jij ons mee willen geven?

Eigen
erwaringen?

Blinde vlek?

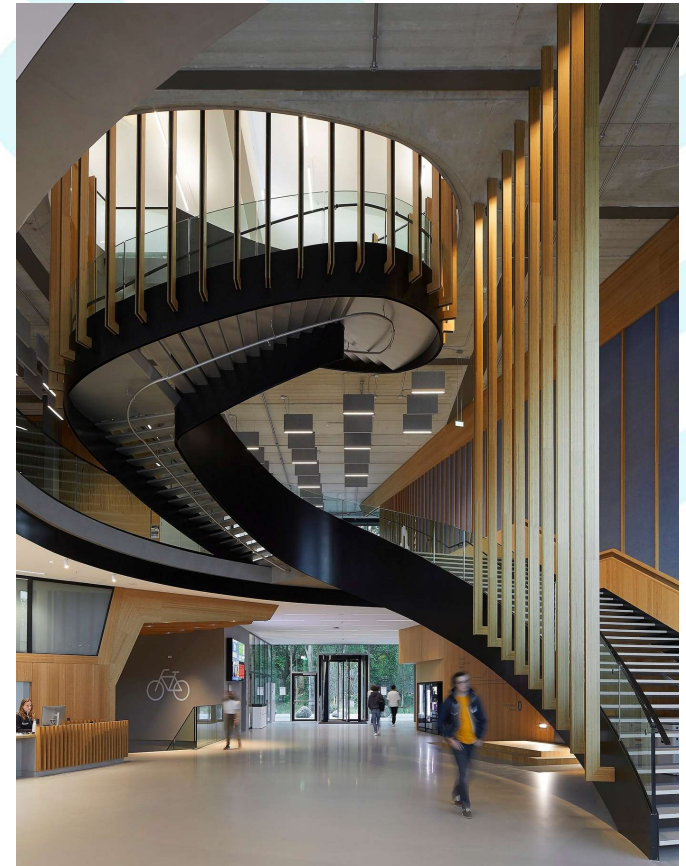
Een initiatief van de markt
een (ver)korte introductie

Praktijkprogramma:
600+ projecten geanalyseerd

Uitgangspunten: route naar een eenduidige taal

- **HNN komt uit de praktijk**
we ontwikkelen dus niks zelf
- **HNN is een nieuwe taal, geen nieuwe tool**
de indicatoren brengen we onder bij bestaande tools
- **Prestaties op meerdere circulaire indicatoren** in plaats van één totaalscore op 'circulariteit'.
- **Geen vastgestelde rangorde**, maar mogelijkheid voor eigen prioritering op projectniveau.
- **Versnellers in de projectcontext** bepalen mede het slagen van de circulaire ambities.

Nieuwbouw

Indicator	Categorie	Prestatieniveaus: HNN Gebouw 1.1 Nieuwbouw					Eenheid	Methode
		Woningbouw grondgebonden	Woningbouw gestapeld	Utiliteitsbouw kantoren	Utiliteitsbouw Onderwijs	Utiliteits- bouw Zorg		
Milieu-impact								
 Milieuprestatie Gebouw (MPG) ^{1,2}	Standaard	≤0,45	≤0,50	≤0,70	-	-	€MKI / m² BVO / jaar	Bepalingsmethode Milieuprestatie Bouwwerken
 Materiaalgebonden CO ₂ -uitstoot ³	Standaard	≤200	≤240	-	-	-	kg CO ₂ -eq / m² BVO	Rekenmethodiek <i>Paris Proof</i>
 Materiaalgebonden CO ₂ -opslag	Begrip	-	-	-	-	-	ton CO ₂ -eq	Bepalingsmethode <i>koolstofvastlegging biobased materialen</i>
Materiaalgebruik								
 Herkomst materialen	Standaard	≥25%	≥20%	≥25%	-	-	%massa biobased, hergebruikt, gerecycled	<i>Material Circularity Indicator (MCI)</i> . EllenMacArthur Foundation
 Gezonde materialen	Begrip	-	-	-	-	-	Aantal gecertificeerde producten	Certificaten (o.a. <i>Material Health Certificate, Natureplus</i>)
 Omgang restmateriaal bouw	Begrip	-	-	-	-	-	-	Inventarisatie materiaalstromen & aantoonbare afspraken
Waardebehoud								
 Adaptief vermogen	Indicatie	-	-	≥40%	-	-	%	<i>Methode Adaptief Vermogen Gebouwen 2.0</i>
 Losmaakbaarheid	Standaard	≥55%	≥50%	≥55%	-	-	%	<i>Circular Buildings - een meetmethodiek voor losmaakbaarheid (v2.0)</i>
 Hergebruikpotentie	Indicatie	-	-	-	-	-	% massa recycling, hergebruik	Verwerkingsscenario einde levensduur (EPD, fase C3 - C4)

1.1

1. Let op: MPG-prestaties op basis van EN-15804:A1. Vanaf januari 2026 wijzigt deze naar EN-15804+A2.
2. Voor kleinere woningen (< 80 m² BVO) is het lastiger om de MPG-prestatie uit HNN raamwerk te halen. Voor deze woningen geldt een indicatief prestatieniveau van ≤0,55.
3. Voor Materiaalgebonden CO₂-uitstoot is de methodiek 'Rekenmethodiek Paris Proof'. De HNN prestaties zijn gebaseerd op leerervaringen uit evaluaties en aanvullende databronnen ('Wat is er op dit moment haalbaar én ambitieus?'). De daadwerkelijk benodigde CO₂-grenswaarde conform Paris Proof ligt lager. Het doel is dat deze waarde en het prestatieniveau HNN steeds dichter naar elkaar toe komen.

Programmaraad, Kernteam, Expertpool

Noor Huitema
Strateeg
team Gebouw

Karlijn Mol
Strateeg
team Infra

Rutger Buch
Programmaleider
team Integraal

Gertjan de Werk
Strateeg
Gebied

Tessa Verhulst
Expert
team Gebouw

Bas Roelofs
Expert
team Infra

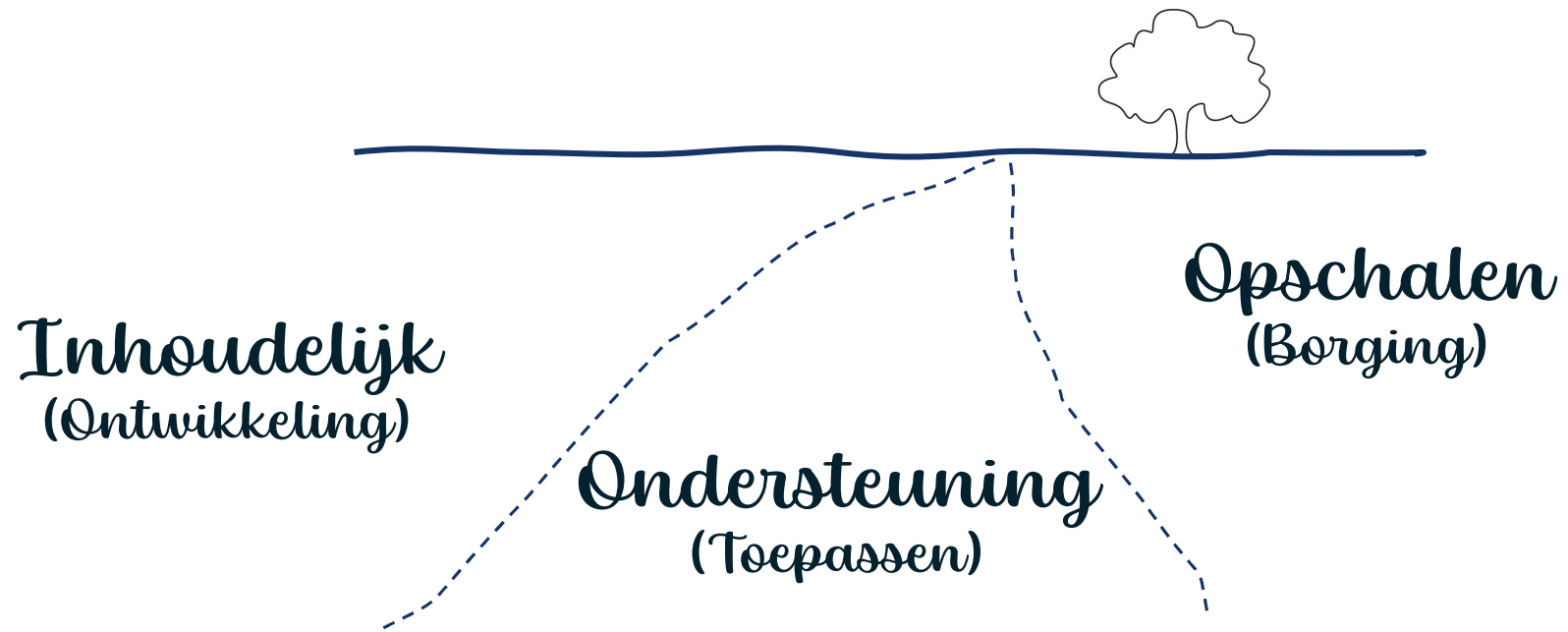
Sybren Bosch
Expert
team Integraal

Gijs Derks
Vraagbaak
Team integraal

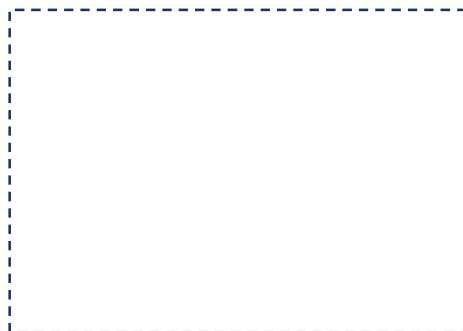

Ons Toekomstperspectief

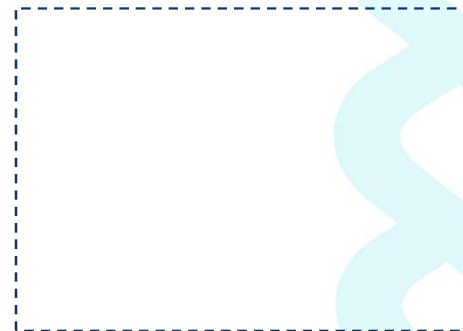

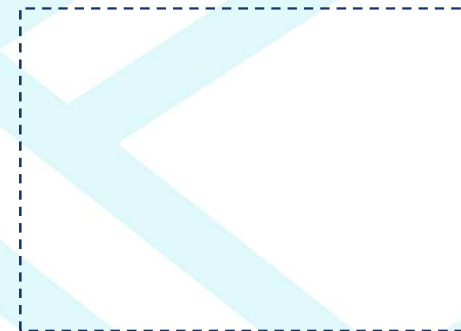
Infra

Openbare Ruimte

Waterbouw

Rail

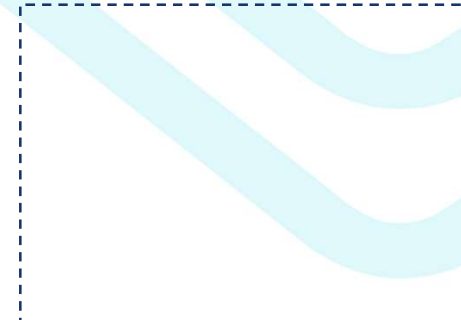
Nieuwbouw

Bestaande bouw

Sloop

Inbouw

Versie 0.5 (raamwerk staat) > Versie 1.0 (data verwerkt) > Versie 2.0 (compact/sector)

Manifest

Spreek je uit voor het gebruik van de eenduidige taal en pas deze zelf toe.

- Betrokkenheid van de directie
- Onderdeel van een grotere beweging
- Gratis projectevaluatie

Projectevaluatie

Door je eigen project te evalueren weet je waar je staat én help je HNN verder.

- Je eigen project vs HNN benchmark
- Je eigen proces gevalideerd
- Tips & maatregelen voor vervolg

Leertraject

Evalueer samen met je vaste ketenpartners de eigen projecten, waar sta je samen?

- Σ Projectevaluatie
- Hoe verhoudt jij je t.o.v. je ketenpartners
- Gezamenlijke strategie uitwerken

Trainingen

Basis inleiding
Verdieping Inkoop
Verdieping Maatregelen

- Uitleg van het HNN-Raamwerk
- Tooling om theorie in de praktijk te brengen
- Discussie binnen de leergroep

Implementatie trainingen

Met je collega's aan de slag om HNN van Strategie tm werkvloer te implementeren.

- Σ Trainingen
- Met je collega's uit de lijnorganisatie
- PvA HNN-Implementatie

Strippenkaart

Voor adhoc vragen kun je gebruik maken van de HNN-Expertpool

- Directe beantwoording van je vragen

In beleid en kaders

Wanneer de indicatoren van HNN in kaders vastliggen, dient de gehele sector er aan te gaan voldoen.

Tools

Voor het rekenwerk wordt veelal gebruik gemaakt van tools uit de markt. De dominante tools hebben werken mee aan schaal.

Programma's

Als alle andere interventies niet effectief zijn, dan is er nog altijd 'de euro'. HNN mee laten draaien in programma's.

Sectoren

Het zijn de koplopers die de taal ontwikkelen en toepassen, het zijn de sectoren die het mainstream kan maken.

Adviesbureaus

Kennisintensieve organisaties die met veel projecten meelopen en de mogelijkheid hebben om deze projecten te 'upgraden'.

Het Nieuwe Normaal

In beleid en kaders

- VRO mede initiatiefnemer
- Standaardisatiebehoefte opgeschreven voor Nieuwbouw
- Woondeals
- Samen met KCI de 'verbetercyclus' gestart

Sectoren

- Betonakkoord
- Staalakkoord
- Bouwmateriaal akkoord
- In gesprek met NCB
- In gesprek met NVTB

Tools

- Onderdeel van de 'vijf dominante tools' in de sector.
- Gebouw: DGBC, BCI, GPR, Madaster, CTBB, Concepten boulevard NCB
- Infra: Transitiepad maatregelen, CROW bestek, Ambitieweb

Adviesbureaus

- Infra: Witteveen+Bos, Tauw, Haskoning en Aumento
- Gebouw: Alba Concepts, Copper8, Brink, Volantis, Ccreators, Meijs Ingenieurs, Draaijer en W/E Adviseurs

Programma's

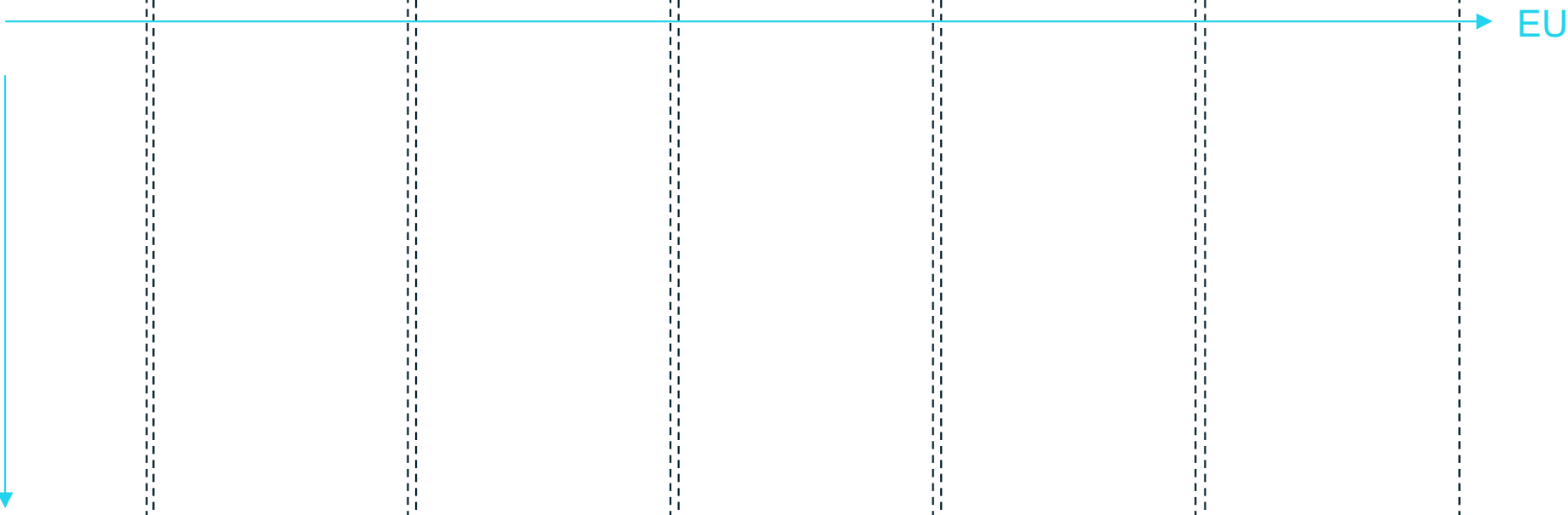
- Noordelijk bouwprogramma (nye normaal)
- ENZuid
- Onderdeel van het Convenant Toekomstbestendig bouwen
- G40 werkgroep
- Versnellingslab WoCo's
- Lenteakkoord 2.0
- Cirkelregio Achterhoek
- Cirkelstad Limburg
- Aanpak kleine gemeenten
- NPDW
- KCI / Transitiepaden
- Implementatieprogramma PZH

- City deal Toekomstbestendige Gebiedsontwikkeling

Het Nieuwe Normaal

City deal Toekomstbestendige Gebiedsontwikkeling

	Circulair	Energie	Klimaat adaptatie	Natuur inclusief	Mobiliteit	Gezond	
1							EU
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
	Eigen ambitie						

Het Nieuwe Normaal

Samen het perspectief inkleuren?

Inhoudelijk (Ontwikkeling)

Opschalen (Borging)

Ondersteuning (Toepassen)

Manifest	Spreek je je uit voor het gebruik van de eenduidige taal en pas deze toe.	- Betrokkenheid van de directie - Onderdeel van een grotere beweging - Gratis projectevaluatie
Projectevaluatie	Door je eigen project te evalueren weet je waar je staat én help je HNN verder.	- Je eigen project vs benchmark - Je eigen proces gevalideerd - Tips & maatregelen voor vervolg
Leertraject	Evalueer samen met je vaste ketenpartners de eigen projecten, waar sta je samen?	- Σ Projectevaluatie - Hoe verhoudt jij je t.o.v. je ketenpartners - Gezamenlijke strategie uitstippelen
Trainingen	Een algemene inleiding, verdieping op inkoop en maatregelen op projectniveau	- Uitleg van het HNN-Raamwerk - Tooling om theorie in de praktijk te brengen - Discussie binnen de leergroep
Implementatie trainingen	Met je collega's aan de slag om HNN van Strategie t/m werkvloer te implementeren.	- Σ Trainingen - Met je collega's uit de lijnorganisatie - PVA HNN-Implementatie
Strippenkaart	Voor adhoc vragen kun je gebruik maken van de HNN-Expertpool	- Directe beantwoording van je vragen

In beleid en kaders - VRO mede initiatiefnemer - Standardisatiebehoefte opgeschreven voor Nieuwbouw - Woondeals - Samen met KCI de 'verbetercyclus' gestart	Tools - Onderdeel van de 'vijf dominante tools' in de sector. - Gebouw: DGBB, BCI, GPR, Madaster, CTBB, Concepten boulevard NCB - Infra: Transitiepad maatregelen, CROW bestek, Ambitieweb	Programma's - Noordelijk bouwprogramma (nye normaal) - ENZuid - Onderdeel van het Convenant Toekomstbestendig bouwen - GAO werkgroep - Versnellingslab WoCo's - Lenteakkoord 2.0 - Cirkelregio Achterhoek - Cirkelstad Limburg - Aanpak kleine gemeenten - NPDW - KCI / Transitiepaden - Implementatieprogramma PZH - City deal Toekomstbestendige Gebiedsontwikkeling
Sectoren - Betonakkoord - Staalakkoord - Bouwmateriaal akkoord - In gesprek met NVTB	Adviesbureaus - Infra: Witteveen+Bos, Tauw, Haskoning en Aumento - Gebouw: Alba Concepts, CopperB, Brink, Volantis, Creators, Meijls Ingenieurs, Draaijer en WIE Adviseurs	

 Het Nieuwe Normaal

Circulaire ambities binnen handbereik

Meer weten?

Rutger Büch (programmamaleider)
rutger@hetnieuwenormaal.nl
www.hetnieuwenormaal.nl

Mede een initiatief van Cirkelstad

Hét platform voor koplopers in
de bouw waar initiatieven
landelijk kunnen uitgroeien